

Өндірушілер мен импорттаушылардың кеңейтілген міндеттемелерін орындау барысы туралы 2019 жылға арналған есеп

Нұр-Сұлтан, 2020 жыл

МАЗМҰНЫ

Глоссарий.....3
1. Өндірушілер мен импорттаушылар туралы жалпы мәліметтер.....6
1.1 **ӨКМ қолданылатын өнімді өндірушілермен және импорттаушылармен өзара іс-қимыл туралы мәліметтер**,.....6
2. Өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын және Қазақстан Республикасының аумағында ішкі тұтыну үшін айналымға шығарылған өнімдер (тауарлар) мен оның (олардың) қаптамасы туралы деректер.....8
3. Кәдеге жаратылуға тиіс қалдықтардың көлемі туралы мәліметтер (қалдықтар құрамындағы әрбір компонент бойынша бөле отырып) және іс жүзінде орындалған көлем көрсеткіші.....8
3.1 Нақты орындалған көлем көрсеткіші.....11
4. Есепті кезеңде өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері таралатын өнімді (тауарларды) және олардың қаптамасын пайдаланудан қалған қалдықтар берілген заңды тұлғалар, жеке кәсіпкерлер туралы мәліметтер.....13
5. Өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері таралатын өнім (тауарлар) мен олардың қаптамасының тұтынушылық қасиеттері жоғалғаннан кейін пайда болатын қалдықтарды жинау, тасымалдау, қайта өңдеу, залалсыздандыру, пайдалану және (немесе) кәдеге жарату бойынша жүргізілген жұмыс туралы мәліметтер.....17
5.1 Автокомпоненттер қалдықтарын жинауды, тасымалдауды, қайта өңдеуді және кәдеге жаратуды ұйымдастыру.....17
5.2Қаптама қалдықтарын жинауды, тасымалдауды, қайта өңдеуді және кәдеге жаратуды ұйымдастыру.....18
5.3Пайдаланудан шыққан көлік құралдарын (бұдан әрі – ПШКҚ) жинауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру 23
5.4 Қазақстан Республикасында экологиялық таза автомобиль көлік құралдарын (4 және одан жоғары экологиялық сыныпқа сәйкес келетін; электр қозғалтқыштары бар) және олардың компоненттерін өндіруді ынталандыру.....25
6. **ӨКМ іске асыру шеңберіндегі ақпараттық-ағартушылық жұмыс**.....25

Глоссарий

№	Аббревиатура	Мағынасы
1	ҚР	Қазақстан Республикасы
2	ӨКМ	Өндірушілер үшін кеңейтілген міндеттемелер
3	ЕАЭО	Еуразиялық экономикалық одақ
4	ЮНИСЕФ	Біріккен Ұлттар Ұйымының Балалар қоры
5	БҰҰДБ	Біріккен Ұлттар Ұйымының Даму бағдарламасы
6	ҚР ЭГТРМ	Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі
7	ҚР БҒМ	Республиканың Білім және ғылым министрлігі Қазақстан
8	ЖАО	Жергілікті атқарушы орган
9	ШЖҚ МКК	Шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорын
10	ҮЕҰ	Үкіметтік емес ұйым
11	АҚҰ	Аймақтық қоғамдық ұйым
12	ЖШС	Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
13	ЖК	Жеке кәсіпкер
14	ААЖ	Автоматтандырылған ақпараттық жүйе
15	КҚ	Көлік құралы
16	ҚТҚ	Қатты тұрмыстық қалдықтар
17	ПШКҚ	Пайдаланудан шыққан көлік құралы
18	СЭҚТН	Сыртқы экономикалық қызметтің тауарлық номенклатурасы
19	РЕТ-флекс	Полиэтилентерефталат-флекс
20	ЖҚП	Жоғары қысымды полиэтилен
21	ТҚП	Төмен қысымды полиэтилен
22	БАҚ	Бұқаралық ақпарат құралдары
23	ЭЭЖ	Электрлік және электрондық жабдықтар
24	БЖ	Бөлек жинау
25	АКБ	Аккумуляторлық батареялар

Жауапкершілігі шектеулі серіктестігі
“Өндірушілердің кеңейтілген міндеттемелері операторы”.
Мекенжайы: 010017, Қазақстан Республикасы, Нұр-Сұлтан қаласы,
Есіл ауданы, Мәңгілік ел көшесі, №18 үй, 1-қабат.
Басқарма төрағасы:
Құмарғалиев Медет Құмарғалиұлы

Қызмет бағыттары:

• өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдердің (тауарлардың) және оның (олардың) қаптамасының тұтынушылық қасиеттерін жоғалтқаннан кейін пайда болатын қалдықтарды бөлек жинау және қайта өңдеу бойынша жеке және заңды тұлғалардың шығындарын өтеу (өндірістік қалдықтардан алынған және (немесе) өндірістік қызмет нәтижесінде осы қалдықтар пайда болған заңды тұлғалардан немесе жеке кәсіпкерлерден заңды тұлғаларға немесе жеке кәсіпкерлерге берілген өнімдердің (тауарлардың) және оның (олардың) қаптамасының тұтынушылық қасиеттерін жоғалтқаннан кейін пайда болатын қалдықтарды қоспағанда), егер көрсетілген қалдықтар Қазақстан Республикасының аумағында залалсыздандыру және (немесе) кәдеге жарату үшін берілген жағдайда;

• Қазақстан Республикасында экологиялық таза автомобиль көлік құралдарын (экологиялық класы 4 және одан жоғары; электр қозғалтқыштары бар) және олардың компоненттерін, сондай-ақ техникалық регламенттермен айқындалған экологиялық талаптарға сәйкес келетін өзі жүретін ауыл шаруашылығы техникасын өндіруді ынталандыру;

• өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдердің (тауарлардың) және оның (олардың) қаптамасының тұтынушылық қасиеттерін жоғалтқаннан кейін пайда болатын қалдықтарды жинауды, тасымалдауды, қайта өңдеуді, залалсыздандыруды, пайдалануды және (немесе) кәдеге жаратуды ұйымдастыру;

• Қазақстан Республикасының аумағында залалсыздандыру, қайта өңдеу және (немесе) кәдеге жарату объектілері жоқ өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдердің (тауарлардың) және оның (олардың) қаптамасының тұтынушылық қасиеттерін жоғалтқаннан кейін пайда болатын қалдықтарды жинауды, залалсыздандыру, қайта өңдеу және (немесе) кәдеге жарату үшін Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерге беруді ұйымдастыру;

• қалдықтарды жинау, тасымалдау, қайта өңдеу, залалсыздандыру, пайдалану және (немесе) кәдеге жарату жүйесін ұйымдастыру-техникалық және ақпараттық қамтамасыз ету, қалдықтармен және қайталама ресурстармен жұмыс істеу саласындағы жарнамалық қызметті, білім беру, маркетингтік зерттеулерді қаржыландыру;

• қатты тұрмыстық қалдықтарды шығаратын көлік құралдарының қозғалысын спутниктік навигациялық жүйелердің деректері бойынша қадағалаудың ақпараттық жүйесін ұйымдастыру және жүргізу;

• қалдықтарды жинау, қайта өңдеу, залалсыздандыру, пайдалану және (немесе) кәдеге жарату саласындағы эксперименттік, тәжірибелік, жобалық, ғылыми-зерттеу жұмыстарын қаржыландыру;

• қалдықтарды қайталама шикізат ретінде жинау және пайдаланудың жаңа технологияларын енгізу, қатты тұрмыстық қалдықтарды және қайталама ресурстарды сұрыптау және (немесе) пайдалану бойынша зауыттарды (өндірістерді) салу, қайталама ресурстарды жинауды және (немесе) пайдалануды жүзеге асыратын ұйымдардың материалдық-техникалық базасын жетілдіру, қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауды, сұрыптауды және (немесе) пайдалануды жүзеге асыру, электр қуаттандыру станцияларының желісін құру және дамыту;

• өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелерінің операторы өз функцияларын жүзеге асырумен байланысты қызметті қаржыландыру;

• қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган және Қазақстан Республикасының заңнамасы айқындайтын өзге де қызмет.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2016 жылғы 27 қаңтардағы № 28 қаулысымен бекітілген Өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелерін іске асыру қағидаларының 38-тармағының талаптарына сәйкес "Өндірушілердің кеңейтілген міндеттемелері операторы" ЖШС-нің 2019 жылғы 1 қаңтардан 2019 жылғы 31 желтоқсанға дейінгі қызметі туралы есеп дайындалды.

1 Өндірушілер және импорттаушылар туралы жалпы мәліметтер

Оператор өзіне жүктелген функциялар шеңберінде өнімдерді (тауарларды) өндірушілер мен импорттаушыларды тіркеуді және тізілімін жүргізеді. ААЖ деректері бойынша, қазіргі уақытта тізілімде барлығы 15 781 субъект тіркелген, оның ішінде:

• 18 ұйым - өндіруші (автокөлік құралдары мен АБ бөлігінде),

• 12900 автокөлік құралдарын импорттаушы,

• 50 өндіруші және өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өзге де өнімдерді және оның (олардың) қаптамасын импорттаушы 2770, бір мезгілде өндіруші және импорттаушы ретінде алым төлейтін 43 компания.

ААЖ-де тіркелген өндірушілер/импорттаушылар бойынша толық ақпарат "Өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдердің (тауарлардың) және оның (олардың) қаптамасының өндірушілері/импорттаушыларының тізілімі" №1 қосымшада келтірілген.

Бұл ретте экологиялық заңнамада автокөлік құралдарын өндірушілер мен импорттаушылар үшін оларды деректерді ұсынудан, сондай-ақ оларды

өндірушілер мен импорттаушылардың тізіліміне енгізуден босату бөлігінде алып тастау нормалары көзделгенін атап өтеміз.

1.1Өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдерді өндірушілермен және импорттаушылармен өзара іс-қимыл туралы мәліметтер.

Импорттаушылармен және өндірушілермен ӨКМ төлемдерін жүзеге асыру арқылы өзара әрекеттесу типтік келісім-шарт негізінде жүзеге асырылады. Импорттаушылардың және өндірушілердің өнімдерінің (тауарларының) әрбір партиясы бойынша Оператор төлемге өтінімдерді қалыптастырады, өтінімдер негізінде шот-фактуралар ресімделеді, төлем кезінде толық төлем туралы құжаттар беріледі. Бұл жұмыс Автоматтандырылған ақпараттық жүйеде (бұдан әрі ААЖ) жүзеге асырылады, ААЖ-ның бірінші шығарылымы 2016 жылдың 28 қаңтарында іске қосылды.

2019 жылғы 31 желтоқсанға дейін ААЖ жүйесінде 2019 жылға 39 505 өтінім өңделді, оның ішінде заңды тұлғалардан 13 276 (КҚ) және 19 243 (басқа), жеке тұлғалардан 6 547 (КҚ) және 439 (басқа). Заңды және жеке тұлғалардың арақатынасында көрсеткіш 82% (заңды тұлғалар), 18% (жеке тұлғалар және ЖК) қатынасын көрсетеді.

Жүйеде тіркелу кезінде Пайдаланушы деректерді өңдеуге келісімін береді және өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелерін орындауға қатысты негізгі нормативтік құқықтық актілерді зерделейді. Пайдаланушы туралы ақпаратты Оператор импорттаушылардың/өндірушілердің тізілімін жүргізу үшін пайдаланады.

Бірінші қадам – Өтінішті жасау. Бұл өтінімде көлік немесе өнім (өнім) туралы ақпаратты қосады.

Екінші қадам. Өтінішті толтырып, құжаттарды тіркегеннен кейін өтініш беруші:

а) өтінімнің дұрыстығын тексеру үшін модераторға өтінімді жібереді. Модератор өтінімдегі деректерді қоса берілген құжаттардың сканерленген көшірмелерімен салыстыру арқылы өтінімнің дұрыстығын тексереді. Қолданбаны тексергеннен кейін модератор оны тексерілген деп белгілейді және жүйе төлем үшін шот-фактураны жасайды немесе табылған қателерді түзету үшін өтінішті кері қайтарады.

б) төлем үшін шот-фактураны қалыптастыру: төлемге шот-фактураны жасағаннан кейін өтініш беруші оны басып шығарады және қолма-қол ақшасыз төлем жасайды.

Үшінші қадам - төлемді растау. Кәдеге жарату төлемінің төленуін автоматты түрде тексеру үшін recycle.kz жүйесі онлайн-банкингпен біріктірілген. Операторлардың есеп айырысу шотына ақша түскен сәттен бастап модераторға хабарлама келеді, төлемнің өтінімге байлануы төлемнің мақсаты дұрыс толтырылған кезде автоматты түрде жүзеге асырылады, басқа жағдайларда

модератор төлемнің тиесілігі бойынша төлемді өтінімге “байлайды”. Төлемді өтінімге “байлағаннан” кейін модератор өтінімді мақұлдайды, мақұлдағаннан кейін өтініш беруші өз кабинетінде немесе recycle.kz басты бетінде Кәдеге жарату төлемінің толықтығын растайтын құжатты жүктей алады.

Оператордың ресми сайтында (recycle.kz), “кәдеге жарату төлемдері” бөлімінде берілген параметрлер бойынша (VIN-код немесе төлемнің толықтығы туралы құжаттың нөмірі) іздеу мүмкіндігімен төлемді тексеру бойынша функционал іске асырылған.

Оператордың ААЖ-сы ақпараттық қауіпсіздік талаптарына сәйкестігі туралы аттестат алды, сертификатты “Мемлекеттік техникалық қызмет” ШЖҚ МКК берді. Осы аттестаттың болуы мемлекеттік емес жүйелерді мемлекеттік жүйелермен интеграциялауға мүмкіндік береді.

Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының мемлекеттік кірістер органынан да, Операторға деректері келіп түспейтін өндірушілер туралы да өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын ҚР аумағына әкелінген өнімдер (тауарлар) туралы ақпарат алу бөлігінде бірқатар жүйелі проблемалар бар, бұл өндірушілердің (импорттаушылардың) алымды есептеу дұрыстығына, толықтығына және уақтылы аударуына бақылауды жүзеге асыру процесіне теріс әсер етеді.

Аталған деректерді беру мәселесін шешу жолы - өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдерді импорттаушылар мен өндірушілер, олардың өндіріс және сату көлемі туралы ақпараттар, сонымен қатар өндірушілер туралы мәліметтер бар мемлекеттік дерекқорлармен бірігу болып табылады.

3. Өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын және Қазақстан Республикасының аумағында ішкі тұтыну үшін айналымға шығарылған өнімдер (тауарлар) мен оның (олардың) қаптамасы туралы деректер

2019 жылғы 1 қаңтардан бастап 2019 жылғы 31 желтоқсанға дейінгі кезеңде Оператор ел аумағына әкелінген және өндірілген көлік құралдары бойынша төлемнің толықтығы туралы 87 986 құжат берді:

1-кесте Көлік құралдарын импорттау және өндіру көлемі

Көлік санаты	Импорттау	Өндіріс	Барлығы
	Саны, дана	Саны, дана	Саны, дана
M1	31055	36748	67803
M2	550	400	950
M3	921	824	1745
M1G	784	3422	4206
M2G	134	286	420
M3G	70	2	72
N1	3796	1275	5071
N2	407	211	618

N3	3632	1121	4753
N1G	1049	784	1833
N2G	65	3	68
N3G	335	111	446
ТРАКТОР	1		1
Барлығы:	**42799**	**45187**	**87986**

сондай-ақ өндірушілердің кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын басқа да өнімдер бойынша жалпы көлемі 155763 тонна болатын төлемнің толықтығы туралы 19407 құжат берілді:

2-кесте. Көлік құралдарын қоспағанда, өнімдерді (тауарларды) импорттау және өндіру көлемі

Өнім атауы	СЭҚТН **коды**	**Импорттық өнім (тауар) көлемі, тонна**
Электр аккумуляторлары, оның ішінде оларға арналған сепараторлар	850710, 850720, 850730, 850740,	6176
	850750, 850760, 850780	
Каучук, резеңке және олардан жасалған бұйымдар	401110, 401120, 401130, 401140, 401150, 401170, 401180, 401190, 401211, 401212, 401213, 401219, 401220, 401220	58405
Битумды жыныстардан алынған мұнай және мұнай өнімдері (шикі мұнайдан басқа), және құрамында битумды жыныстардан алынған мұнайдың немесе мұнай өнімдерінің 70 масс. пайызы немесе одан да көп мөлшері бар, басқа жерде аталмаған немесе қосылмаған өнімдер, бұл ретте бұл мұнай өнімдері биодизель және пайдаланылған мұнай өнімдерін қоспағанда, өнімдердің негізгі құрамдас бөліктері болып табылады.	2710198200, 2710198400, 2710198600, 2710198800	69861
Басқа химиялық өнімдер	381900, 382000	21321
БАРЛЫҒЫ:		**155763**

3. Кәдеге жаратылуға тиіс қалдықтардың көлемі туралы мәліметтер (қалдықтар құрамындағы әрбір компонент бойынша бөле отырып) және іс жүзінде орындалған көлем көрсеткіші

Өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдердің (тауарлардың) және оның (олардың) қаптамасының

тұтынушылық қасиеттерін жоғалтқаннан кейін пайда болатын қалдықтардың компоненттік құрамы

Орташа статистикалық есептеулерге сәйкес, көлік құралдарын кәдеге жарату және қайта өңдеу кезінде автомобильден келесі компоненттер қайта өңделеді:

Қатты компоненттер: қара металл, түсті металл, шиналар, аккумулятор, пластмасса және полимерлер, тоқыма материалдары, шыны және т.б. Сұйықтықтар: мотор майы, басқа майлар, тежеу сұйықтығы, салқындату сұйықтығы.

Төменде автокөлік санаттары бойынша көлік құралының осындай компоненттік құрауыштарының орташа статистикалық көрсеткіштері келтірілген: M1-N1, M2-N2, M3-N3.

3-кесте M1,N1 санаттары

№	Компонент атауы	Орташа кг мәні
	Қара металл	1000
	Түсті металл	300
	Шиналар 4 дана.	50
	Батарея	20
	Пластмассалар және полимерлер	300
	Тоқыма материалдары	40
	Шыны	60
	Басқа	30
Барлығы:		1 800
Литрдегі сұйықтықтар		
	Мотор майы	8
0	Басқа майлар	11
1	Тежегіш сұйықтық	3
2	Салқындатқыш	8
Барлығы:		30

4-кесте M2, N2 санаттары

№	Компонент атауы	Орташа мән

	Қара металл	2 900
	Түсті металл	500
	Шиналар 4 дана.	90
	Батарея	30
	Пластмассалар және полимерлер	500
	Тоқыма материалдары	60
	Шыны	100
	Басқа	100
Барлығы:		4 280
Литрдегі сұйықтықтар		
	Мотор майы	14
0	Басқа майлар	18
1	Тежегіш сұйықтық	5
2	Салқындатқыш	13
Барлығы:		50

5-кесте M3, N3 санаты

№	Компонент атауы	Орташа мән
	Қара металл	6 500
	Түсті металл	600
	Шиналар 4 дана.	150
	Батарея	50
	Пластмассалар және полимерлер	700
	Тоқыма материалдары	100
	Шыны	150
	Басқа	150
Барлығы:		8 400
Литрдегі сұйықтықтар		
	Мотор майы	20

0	Басқа майлар	25
1	Тежегіш сұйықтық	6
2	Салқындатқыш	20
Барлығы:		71

Сондай-ақ төменде өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдердің (тауарлардың) басқа да түрлерінің компоненттік құрамына баға берілген.

Кесте 6 Шина

№	Компонент атауы	Орташа мән
1	Резеңке	65%
2	Тоқыма сымы	18%
3	Металл сым	17%

7-кесте Мұздануға қарсы заттар және мұздануға қарсы дайын сұйықтықтар

№	Компонент атауы	Мазмұн қатынасы
1	этиленгликоль, пропиленгликоль,	60%
	бір атомды спирттер	
2	тазартылған су	38,50%
3	басқа қоспалар	1,50%

8-кесте Батареялар

№	Компонент атауы	Орташа мән
	қорғасын, құрамында қорғасын бар қосылыстар	75%
	Полипропилен туындылары	10%
	Күкірт қышқылы	5%
	Бөлгіштер	10%

9-кесте Майлар

	Компонент атауы	Орташа мән, %

№		
1	Негізгі май	85%
2	Тұтқырлық модификаторы	7%
3	Басқа қоспалар	8%

3.1 Нақты орындалған көлемнің көрсеткіші

2019 жылы қайта өңделген және кәдеге жаратылған қалдықтардың көлемі:

10-кесте Қалдықтарды өңдеу және кәдеге жарату нәтижелері

Қалдық атауы	**Қайта өңдеудің нақты көлемі, тонна**	**Өндірілген өнім, тонна**	**Өнім атауы**
Шиналар	23 020	8 255	Резеңке ұнтағы
		2 215	Жылыту майы
АКБ	18 611	2 112 мың дана	Батареялар
Майлар	15 686	5 600	Жылыту майы
		10 124	Негізгі майлар
		2 645	шайыр
Қаптама қалдықтары:	41 909		
шыны	22 377	65 302 мың дана	Шыны бөтелке
пластик	8 826	4 548	Flex
		1 815	ЖҚП
		98	ТҚП
		930	штапельді талшық
		50	Пластмасса
қағаз	10 707	23 261	қағаз және картон
		7 962 мың дана	жұмыртқаға арналған бұдырлы төсемдер

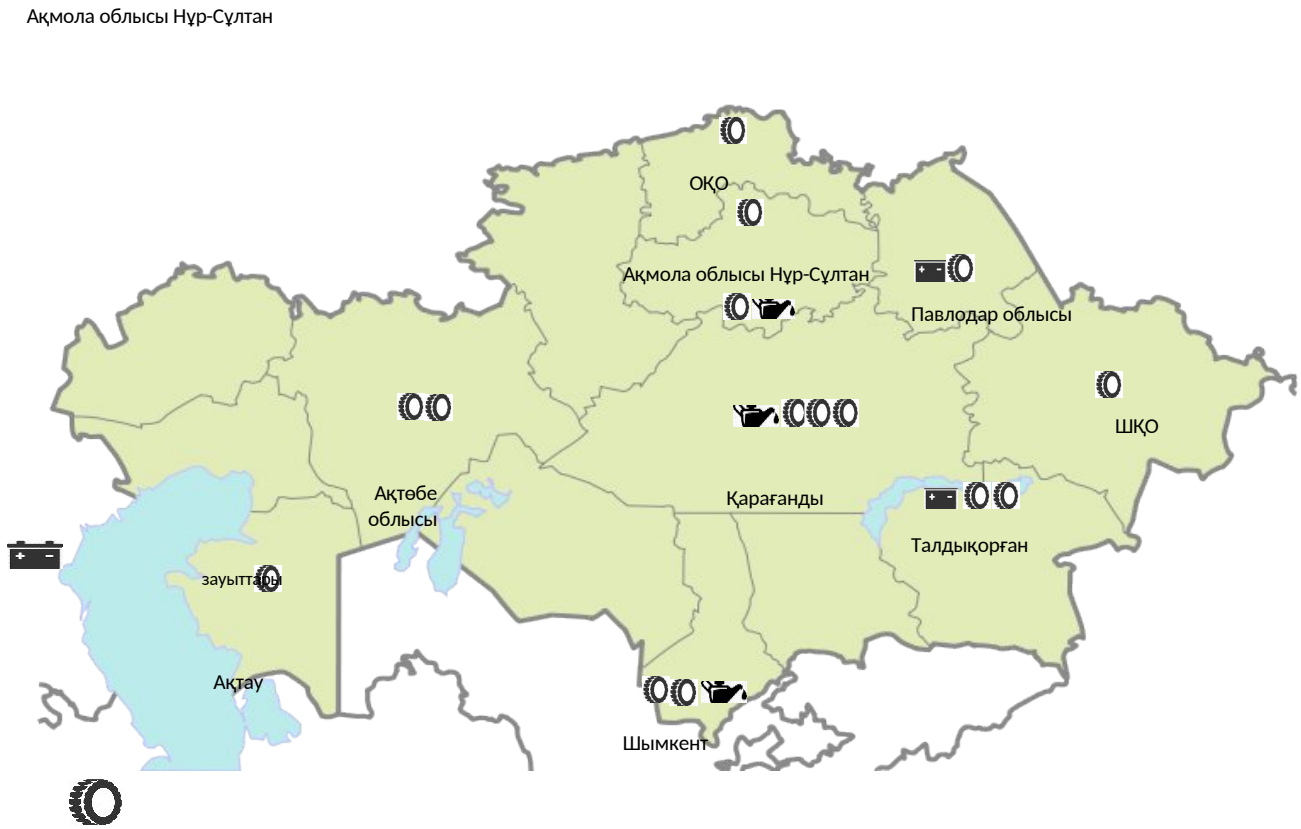
2019 жылы жинау пункттеріне 35 733 бірлік пайдаланудан шыққан көлік құралы (ПШКҚ) түсті. Қайта өңдеуге 35 240 ПШКҚ жіберілді, 28 983 019 кг қайта өңделді. Қайта өңдеуден кейін алынған шикізат:

11-кесте ПШКҚ өңдеу нәтижелері

Шикізат	**Салмағы, тонна**
Қара металдар	20 555
Алюминий	825
Басқа түсті металдар	95
Пластмасса	46
Резеңке	114

4.Есепті кезеңде өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдерді (тауарларды) және оның (олардың) қаптамасын пайдаланудан қалған қалдықтар берілген заңды тұлғалар, жеке кәсіпкерлер туралы мәліметтер

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша автомобиль қалдықтарын қайта өңдеу саласы келесі кәсіпорындармен ұсынылған:

Кесте 12 Автокөлік бөлшектерін кәдеге жарату бойынша контрагенттер тізімі

Компания	Орналасқан жері	Қуаты
Пайдаланылған шиналар		
«Астана резеңке-техникалық қалдықтары» ЖШС	Астана қаласы	4000
«Talan Technology» ЖШС	Ақтөбе облысы	3850
«Эко Шина» ЖШС	Шымкент қаласы	6000
«Восток-Метал Транс» ЖШС	ШҚО	1330
«АБМ ЭКОШЫНА» ЖШС	Ақмола облысы	3506
«Эко Шина (Ақтау)» ЖШС	Ақтау қаласы	2000
«Ақсу-Т» ЖШС	Қарағанды облысы	1645
«ҚазРемШина» ЖШС	Қарағанды облысы	4000
«СозакСнаб» ЖШС	Шымкент қаласы	1180
«InterRubberRecycling» ЖШС	Павлодар облысы	2000
«ЭкоСервис Арман» ЖШС	Алматы облысы	7200
"Q-Recycling" ЖШС	Алматы облысы	5500
«Ecoindustry» ЖШС	Қарағанды облысы	4000
«Soltustik rubber recycling» ЖШС	ОҚО	2750
«Дорстройсервис» ЖШС	Ақтөбе облысы	1500
Барлығы		50 461
пайдаланылған аккумулятор батареялары		
«Қайнар-АКБ» ЖШС	Талдықорған	20 000
«Тандем-ПВ» ЖШС	Павлодар	3000
Барлығы		23 000
Пайдалынған майлар		
«KazRecycleService» ЖШС	Нұр-Сұлтан	21000

«Қайта өңдеу компаниясы» ЖШС	Қарағанды	7000
«High Industrial Lubricants & Liquids (HILL) Corporation »ЖШС	Шымкент	28000
Барлығы		56 000

Қаптама қалдықтарын қайта өңдеу өнеркәсібі келесі кәсіпорындармен ұсынылған:

13-кесте Қаптама қалдықтарын кәдеге жарату бойынша контрагенттер тізімі

№	**Ұйымдастыру**	**Орналасқан жері**	**Объектінің жобалық қуаты (тонна / жыл)**
Қағаз қаптама қалдықтары			
	«Kagazy Recycling» ЖШС	Алматы қаласы	55 000
	«Eco Pack Astana» ЖШС	Ақмола облысы	2 200

	"LisBum.kz" ЖШС	Қостанай облысы	10080
	"Сулейменов А.К."ЖК	Қарағанды облысы	2500
	«Картон және қағаз фабрикасы-2015» ЖШС	Қостанай облысы	600
	"BumProm" ЖШС	Шымкент қаласы	9500
	«Нұр Қағазы» ЖШС	Алматы облысы	51840
Барлығы			**131 720**
полимерлі қаптаманың қалдықтары			
	«Экологияны қайта өңдеу» ЖШС	Алматы облысы	7000
	«ЭкоКомфорт» тазалау компаниясы» ЖШС	Қарағанды облысы	7000
	«Қарағанды қаласының ГоркомТранс» ЖШС	Қарағанды облысы	1 248
	«KazRecycleServices» ЖШС	Нұр-Сұлтан қаласы	8 000
	«АстанаВторКом» ЖШС	Нұр-Сұлтан қаласы	700
	«Green Technology Industries» ЖШС	Алматы қаласы	10 000
	«Радуга» ЖШС	Солтүстік-Қазақстан облысы	7 100
	«Жанатехпром» ЖШС	Қарағанды қаласы	480
Барлығы			**41 528**
шыны қаптамасының қалдықтары			
	«АЛМАТЫСТЕКЛО» ЖШС	Алматы облысы	10 000
	«Qazakhstan Glass Company»ЖШС	Алматы облысы	12 000
	«ЕвроКристал» ЖШС	Шымкент қаласы	11 000
	«Caspian Beverage Holding» АҚ	Алматы қаласы	

	«Эфес Қазақстан» АЖ АҚ	Алматы облысы	2050
Барлығы			**35 050**

*- Caspian Beverage Holding” АҚ көп айналымды шыны бөтелкені қайта пайдаланады, ал сыра құю желілерінің өткізу қабілеті салмақ бірліктерімен өлшенбейді

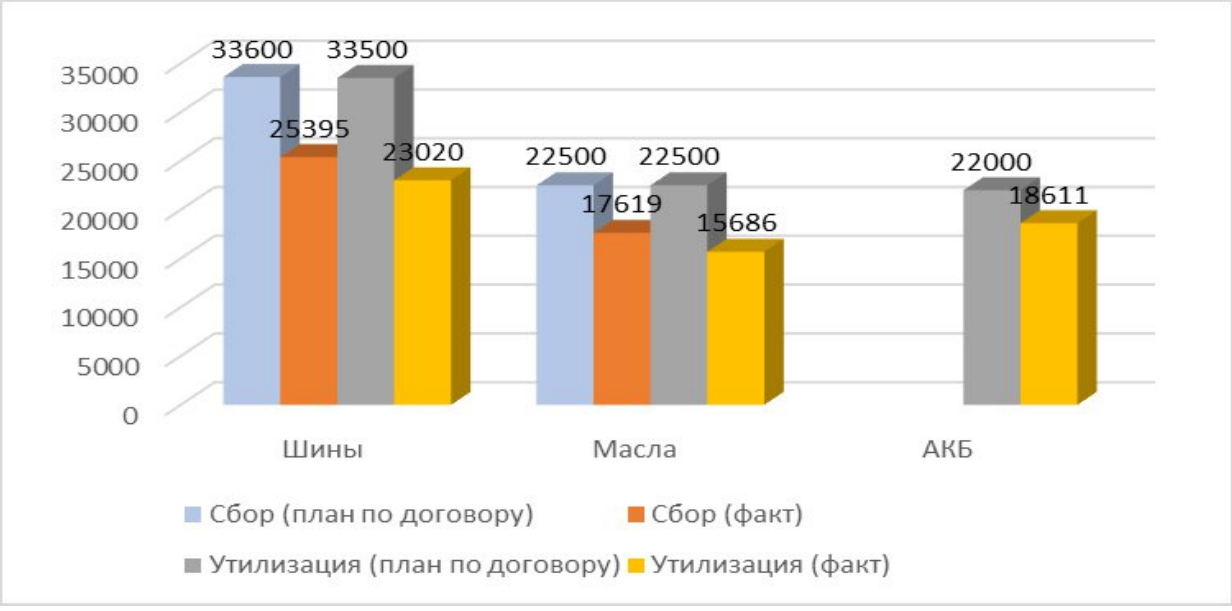
5. Өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері қолданылатын өнімдердің (тауарлардың) тұтынушылық қасиеттерін жоғалтқаннан кейін түзілетін қалдықтарды жинау, тасымалдау, қайта өңдеу, кәдеге жарату, пайдалану және (немесе) кәдеге жарату бойынша жүргізілген жұмыстар және оның (олардың) қаптамалары туралы мәліметтер

5.1 Автокомпоненттердің қалдықтарын жинау, тасымалдау, қайта өңдеу және кәдеге жаратуды ұйымдастыру.

2016 жылдың 1 тамызынан бастап Өндірушінің (импорттаушының) кеңейтілген міндеттемелері операторы тозған автомобиль шиналарын жинау, тасымалдау және қайта өңдеумен айналысатын қазақстандық кәсіпорындарға субсидиялар төлей бастады. Ал 2016 жылдың желтоқсанынан бастап – пайдаланылған майлар мен аккумуляторларға қатысты.

Автокомпоненттердің қалдықтарын жинау және қайта өңдеу үшін мамандандырылған ұйымдарға қалдықтардың жиналған және қайта өңделген көлеміне байланысты субсидиялар төленеді. Бұл шаралар Қазақстандағы қайта өңдеу саласын қолдауға, жаңа қуаттарды құруға және қайта өңдеу саласын одан әрі дамытуға бағытталған.

2019 жылғы жұмыс қорытындысы бойынша автокомпоненттердің қалдықтарын жинау және кәдеге жарату бөлігінде келесі көрсеткіштерге қол жеткізілді:

1-сурет Автокөлік бөлшектерінің қалдықтарын жинау және кәдеге жарату

Жоспарланған және нақты нәтижелер арасындағы сәйкессіздік бірқатар объективті себептерге байланысты:

1) контрагенттер техникалық шарттарды орындамаған;
2) бастапқы есеп құжаттарының сақталмауы;
3) контрагенттердің өндірістік мүмкіндігінің болмауы (өндіріс қарқынының төмендеуі, жабдықтың жарамсыздығы).

Жоғарыда көрсетілген автокомпоненттердің қалдықтарын кәдеге жарату кезінде оларды бастапқы шикізатты қосу арқылы да, қоспай-ақ да әртүрлі өнім түрлері өндіріледі. Төменде Қазақстан Республикасында автокомпоненттердің қалдықтарынан өндірілетін өнім түрлері және осы өндіріс көлемдері туралы мәліметтер келтірілген:

14-кесте. Автокомпоненттердің қалдықтарын қайта өңдеу және кәдеге жарату нәтижелері

Пайдалану және (немесе) кәдеге жарату	**Өндірілген өнімнің атауы**	**Барлығы, тонна**
Шиналар	резеңке үгіндісі	8255
	қыздыру майы	2215
Мұнай	қыздыру майы	5600
	негізгі майлар	10124
	шайыр	2645
АКБ	аккумуляторлар	2112 (мың бірлік)

Жүзеге асырылып жатқан қызмет бағыттарының әлеуметтік әсері де маңызды. 2019 жылы пайдалануға берілген аталған ұйымдар мен кәсіпорындарда қалдықтарды жинау және кәдеге жаратумен айналысатын барлығы 540-қа жуық жұмыс орны ашылды.

5.2 Қаптама қалдықтарын жинауды, тасымалдауды, қайта өңдеуді және кәдеге жаратуды ұйымдастыру.

Қазақстан Республикасындағы қатты тұрмыстық қалдықтардың (ҚТҚ) пайда болуы және жиналуы мәселелері елдегі өткір экологиялық мәселелердің бірі болып табылады. ҚТҚ-ның қоршаған ортаға әсері және олардың пайда болу көлемі олармен жұмыс істеу мәселелерін шешу үшін тәсілдер мен іс-шараларды әзірлеуді талап етеді.

Атап айтқанда, «жасыл экономиканың» мақсатты индикаторларының бірі – 2030 жылға қарай ҚТҚ-ны шығарумен халықты 100%-ке дейін қамту, қоқысты санитарлық сақтауды 95%-ке дейін қамтамасыз ету және қайта өңделген қалдықтардың үлесін 40%-ке дейін арттыру.

ҚР ЭГТРМ есептеулері бойынша республикада ҚТҚ-ның пайда болу көлемі 2019 жылы жылына 4,7 миллион тоннадан асты. Осылайша, ҚТҚ-ның пайда болуы жаппай сипатқа ие, ал жақын жылдары азық-түлік және азық-түлік емес тауарлардың номенклатурасының, ассортиментінің және оларға арналған қаптама түрлерінің артуы есебінен пайда болу көлемінің ұлғаюын күту керек.

ҚТҚ-ның ең көп бөлігі болып табылатын қаптама қалдықтарын жинақтау және қайта өңдеуді қамтамасыз ету мәселелерін шешуге ӨКМ қағидаты арналған.

Назарбаев Университетінің «Қатты тұрмыстық қалдықтардың морфологиялық құрамын анықтау» зерттеуінің мәліметтері бойынша орташа көрсеткіштер келесідей:

15-кесте ҚТҚ

№	**Компонент атауы**	**Қатты қалдықтардағы үлесі, %**
	Тамақ қалдықтары	49.5
	Қағаз және картон	11.4
	Полимер (пластмасса)	14.6
	Шыны	5.4
	Металдар	2.4
	Басқалар	16.7
	Барлығы	**100**

2017 жылдың 23 қаңтарынан бастап өндірушілердің (импорттаушылардың) кеңейтілген міндеттемелері «нөлдік» төлем мөлшерлемесімен қаптамаға (қағаз, картон, шыны, пластмасса, металл) қолданылды. Қаптама өндірушілері мен импорттаушыларынан кәдеге жарату төлемі алынбағанына қарамастан, ӨКМ операторы тұтынушылық қасиеттерін жоғалтқан қаптаманы жинау, тасымалдау және кәдеге жарату жұмыстарын ұйымдастырды.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне сәйкес ӨКМ Операторының орам қалдықтары бөлігінде саланы субсидиялаудың негізгі қызметі мен бағыттары:

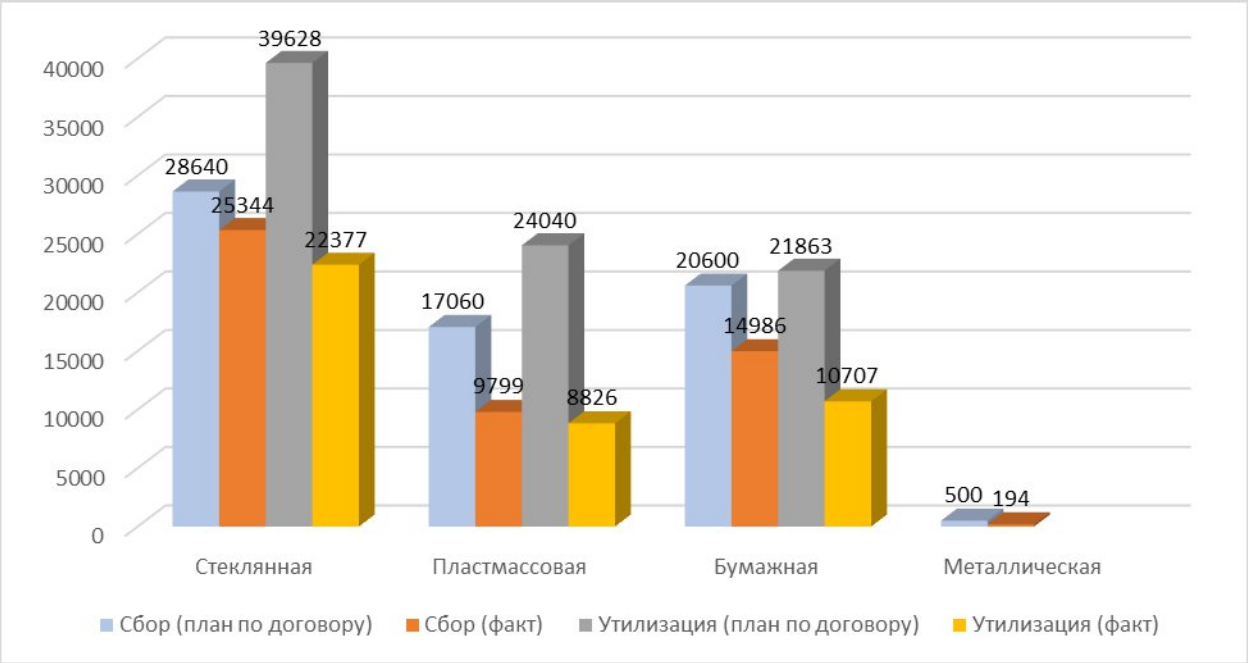
1) орау қалдықтарын, оның ішінде қатты тұрмыстық қалдықтарды бөлек жинауға және қайта өңдеуге жұмсалған шығындарды өтеу;

2) қалдықтарды қайталама шикізат ретінде жинаудың және пайдаланудың жаңа технологияларын енгізу, қатты тұрмыстық қалдықтарды сұрыптау және (немесе) пайдалану жөніндегі зауыттарды (өндірістік объектілерді) салу, қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауды, сұрыптауды және (немесе) пайдаланатын ұйымдардың материалдық-техникалық базасын жақсартуды;

3) спутниктік навигация жүйелерінің деректері негізінде қатты тұрмыстық қалдықтарды шығаруды жүзеге асыратын көлік құралдарының қозғалысын қадағалаудың ақпараттық жүйесін ұйымдастыру және жүргізу;

4) Қалдықтарды жинау мен қайта өңдеу жүйесін ақпараттық қамтамасыз ету, жарнамалық қызметтерді, білім беру, маркетингтік зерттеулерді қаржыландыру.

2019 жылғы жұмыс қорытындылары бойынша қаптама қалдықтарын жинау және кәдеге жарату саласында келесі көрсеткіштерге қол жеткізілді (қалдық түрлері бойынша жасалған шарттар көлемімен салыстырғанда келтірілген):

2-сурет Қаптама қалдықтарын жинау және кәдеге жарату

Жоспарланған және нақты нәтижелер арасындағы сәйкессіздік бірқатар объективті себептерге байланысты:

1) контрагенттер техникалық шарттарды орындамаған;
2) бастапқы есеп құжаттарының сақталмауы;
3) контрагенттердің өндірістік мүмкіндігінің болмауы (өндіріс қарқынының азаюы, жабдықтың жарамсыздығы).

Қаптама қалдықтарын кәдеге жарату барысында, бастапқы шикізат қосылған және онсыз да әртүрлі өнім түрлері өндіріледі. Төменде Қазақстан Республикасында қаптама қалдықтарынан өндірілетін өнім түрлері бойынша мәліметтер келтірілген:

16-кесте Қаптама қалдықтарын өңдеу және қайта өңдеу нәтижелері

	Дайын өнім көлемі	
Шыны сынықтары	шыны бөтелке	65 302,48, тн
		24 892 565 дана
	сыра бөтелкесі	4 904 645 дана

пластик	Flex	4 547,56, т
	Жоғары қысымды полиэтилен түйіршіктері.(ЖҚПЭ)	1 815,22, тн
	Төмен қысымды полиэтилен түйіршіктері(ТҚПЭ)	97 787, т
	штапельді талшық	929,8 тн
	Пластмассалар	50 255, тн
қағаз	қағаз және картон	23 260,77, т
	Жұмыртқа салатын бүртікшелі аралық төсемелер	7 961 600 дана

Іске асырылып жатқан іс-шаралардың әлеуметтік әсері де маңызды. Қалдықтарды жинаумен және кәдеге жаратумен айналысатын аталған ұйымдар мен кәсіпорындарда барлығы 2288 жұмыс орны ашылды. Бұған 40-қа жуық мүмкіндігі шектеулі жан тартылған.

Қаптама қалдықтарын жинау және қайта өңдеумен айналысатын кәсіпорындарды субсидиялаумен қатар, қатты тұрмыстық қалдықтарды (ҚТҚ) бөлек жинау, тасымалдау және қайта өңдеу жүйесінің инфрақұрылымын дамыту, сондай-ақ өңірлерде жүйелі жұмысты жолға қою – маңызды міндеттердің бірі. Бұл халық үшін ҚТҚ-ны бөлек жинауға мүмкіндік беретін, өмір сүру жағдайларын жақсартуға бағытталған қолайлы жағдайлар жасауды көздейді. Сонымен қатар, азаматтар қайталама шикізатты қайта өңдеуге тапсыру арқылы оралма тауарларды сатып алуға жұмсалған шығындарын ішінара өтеуге мүмкіндік алады.

Мұндай инфрақұрылымды дамыту үшін мамандандырылған ұйымдарға жергілікті атқарушы органдар орнатуға бекітілген қажетті құрал-жабдықтар мен техниканы сатып алу үшін 30%-дан 40%-ға дейін алдын ала төлем бөлінеді. Барлығы 2019 жылы халықтан қаптама қалдықтарын бөлек жинау үшін келесі көлемде техника мен жабдықтар сатып алынды:

17-кесте Бөлек жинау бағдарламасының материалдық-техникалық жабдықталуы

№	Ұйымдастыру	Қаптама қалдықтарын бөлек жинауға арналған контейнерлер	Контейнерлерге қызмет көрсетуге арналған арнайы техника	Қаптама қалдықтарын қабылдау (дайындау) пункттері	Орнату орны

1	"ЭкоКомфорт" тазалық қызметі компаниясы ЖШС	613			Қарағанды облысы, Қарағанды қаласы.
2	«АТАМЕКЕН 4 плюс»ЖШС	251			Қостанайоблысы, Қостанай қаласы.
					Рудный елді мекені Заречный, Затобольск
3	"LS Kokshetau"ЖШС			3	Ақмола облысы, Щучинск қаласы - 2 Степногорск қаласы - 1
4	«Радуга» ЖШС	330			Солтүстік Қазақстан облысы, Петропавловск қаласы Бескөл ауылы
5	«Қарағанды қаласының ГоркомТранс» ЖШС	250	1	2	Қарағанды облысы, Қарағанды қаласы
6	"ШЫНЫ САУДА"ЖК	155			Алматы облысы
7	«ECO-LINE TABIGAT Co» ЖШС	288			Алматы облысы, Талдықорған қаласы
8	«EcoWasteAktau»ЖК			2	Маңғыстау облысы, Жаңаөзен қаласы - 1 Ақшукур ауылы - 1
9	«ЭкоВосток-Лидер»ЖК	50			Шығыс Қазақстан облысы, Өскемен қаласы

10	«БЕТАПЛАСТ»ЖШС	435		10	Нұр-Сұлтан қаласы, Алматы қаласы Қарасай ауданы, Алматы облысы, Шу қаласы

					Жамбыл облысы
11	«Kazakhstan Recycling Company» ЖШС			3	Алматы облысы, Қапшағай қаласы
12	«Таза Жер МПК» ЖШС	134			Алматы облысы, Іле ауданы, Отеген ауылы, Боралдай, Байсерке, Қараой, ҚазЦИК
13	«Үлкен мәміле»ЖК			15	Алматы қаласы
14	«ТТК» ЖШС	95			Қарағанды облысы Теміртау қаласы
	БАРЛЫҒЫ:	**2 446**	**1**	**32**	

5.3 Пайдаланудан шығарылған көлік құралдарын жинауды және кәдеге жаратуды ұйымдастыру (бұдан әрі – ПШКҚ)

Пайдаланудан шығарылған көлік құралдарын қабылдау (бұдан әрі – ПШКҚ) recycle.auto ААЖ-да жүзеге асырылады.

ПШКҚ-ны қабылдау бағытындағы жүйенің жұмыс істеу қағидаты мынада: өтініш беруші «ӨКМ Операторы» ЖШС ПШКҚ-ны жинау пунктіне жүгінеді, жинау пунктінің қызметкері жүйеге клиенттің деректерін және оның ПШКҚ деректерін құжаттардың сканерленген көшірмелері мен ПШКҚ фотосуреттерін тіркеу арқылы енгізеді және сауалнаманы ААЖ модераторымен келісуге жібереді. Сауалнаманың дұрыс толтырылуы және құжаттардың тексерілуінен кейін модератор ПШКҚ-ны қабылдауға және клиентке ақы төлеуге шартқа қол қоюға келісім береді.

Жұмыстың бұл алгоритмі Қазақстан Республикасының 18 қаласында ПШКҚ-ны қабылдауды барынша жеңілдетуге мүмкіндік береді.

ПШКҚ-ны жинауды, тасымалдауды, қайта өңдеуді, кәдеге жаратуды, залалсыздандыруды ұйымдастыру үшін Оператор ҚР Энергетика министрлігімен

келісім бойынша ПШКҚ-ны кәдеге жаратуға қабылдау бағдарламасын әзірледі және бірқатар ұйымдастырушылық-техникалық, ақпараттық және өзге де қажетті іс-шаралар жүргізді.

Осы бағытты іске асыру шеңберінде 21.11.2016 жылы Қазақстан Республикасының 17 қаласында (Астана, Алматы, Қарағанды, Көкшетау, Қостанай, Павлодар, Петропавл, Өскемен, Семей, Талдықорған, Тараз, Шымкент, Қызылорда, Ақтөбе, Орал, Ақтау, Атырау) ПШКҚ-ны қабылдаудың тиісті саны ашылды (M1,N1,M2,N2,M3,N3 санаттары). 2019 жылдың наурыз айынан бастап Қордай ауылында қосымша қабылдау пункті жұмыс істеді.

Халықты және заңды тұлғаларды ПШКҚ-ны тапсыруға тарту үшін Оператор ПШКҚ-ның жиынтықталуына байланысты 48-ден 150 мың теңгеге дейін мөлшерде ПШКҚ иесінің есеп айырысу шотына ақша қаражатын аудару арқылы өтемақы төлеуді жүзеге асырады.

2019 жылы ескі автомобильдерді сатып алу бағдарламалары шеңберінде 35 733 ПШКҚ қабылданды.

Аймақтар бойынша пайдаланудан шыққан қабылданған көлік құралдарының саны:

18-кесте Қабылданған ТжКБ саны

Аймақ	**Қабылданды**
Ақтау	1213
Ақтөбе	1403
Алматы	3049
Атырау	631
Қарағанды	2501
Көкшетау	1353
Қордай	176
Қостанай	2243
Қызылорда	1577
Нұрсұлтан	1243
Павлодар	2365
Петропавл	1225
Семей	2023
Талдықорған	1713
Тараз	2594
Орал	1077
Өскемен	1513
Шымкент	7834
БАРЛЫҒЫ	35733

Бірінші санат бойынша 10 647 автокөлік (150 мың теңге) және екінші санат бойынша 28 автокөлік (48 мың теңге) бағаланды.

2019 жылы одан әрі кәдеге жарату үшін ПЩКҚ тапсырғаны үшін ақшалай өтемақының жалпы сомасы 1 млрд 598 млн 394 мың теңгені құрады.

2019 жылы 25 058 жеңілдік сертификаттары берілді:

19-кесте Берілген жеңілдік сертификаттарының саны

Көлік санаты	Номиналды құны 315 000 теңге/дана	Номиналды құны 550 000 теңге/дана	Номиналды құны 750 000 теңге/дана	жалпы
M1	23019			23019
M2		725		725
M3			236	236
N1		896		896
N2		168		168
N3			14	14
Жалпы жиыны	23019	1789	250	25058

11 769 автокөлік сатып алу үшін 22 291 жеңілдік сертификаты пайдаланылды

5.4 Қазақстан Республикасында экологиялық таза автомобильдер (4 және одан жоғары экологиялық классқа сәйкес; электр қозғалтқыштары бар) және олардың құрамдас бөліктерін өндіруді ынталандыру

Қазақстанда экологиялық таза көлік құралдарының өндірісін ынталандыруды Оператор Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексіне және өзге де нормативтік құқықтық актілерге сәйкес жүзеге асырады.

2019 жылдың қорытындысы бойынша 47 157 162 мың теңге сомасына көлік құралдарын өндіруге 971 өтінім ынталандырылды.

Сондай-ақ экспортқа шығарылатын көлік құралдарын өндіруге 1 371 819,2 мың теңгеге 51 өтінім ынталандырылды.

2019 жылы 6 046 065 мың теңге сомасына жеңілдік сертификаттарын (пайдаланудан шыққан көлік құралын кәдеге жаратуға тапсыруды растайтын және экологиялық таза автомобиль көлік құралын сатып алуға жеңілдік алу құқығын көздейтін құжат) субсидиялауға 54 өтінім қаржыландырылды.

6 ӨКМ-ны іске асыру шеңберіндегі ақпараттық-ағарту жұмыстары

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 285-2-бабына сәйкес ӨКМ операторы қызметінің бағыттарының бірі қалдықтарды жинау, тасымалдау, қайта өңдеу, залалсыздандыру, пайдалану және (немесе) кәдеге жарату жүйесін

ұйымдастырушылық-техникалық және ақпараттық қамтамасыз ету, жарнамалық қызметті, білім беру, қалдықтармен және қайталама ресурстармен жұмыс істеу саласындағы маркетингтік зерттеулерді қаржыландыру болып табылады. Белгіленген міндеттерді іске асырудың негізгі құралы ретінде жабық (семинарлар, форумдар) және ашық (фестивальдар, қоғамдық акциялар) іс-шаралар түріндегі оқиғалық маркетинг пайдаланылады.

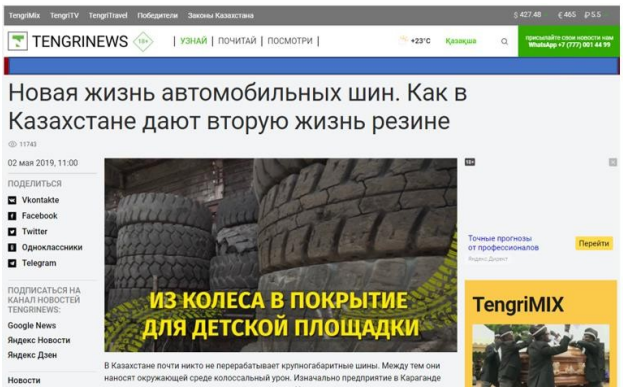

Оператордың осы бағыттағы қызметінің қорытындысы бойынша ӨКМ Операторы жобаларын позициялау, саланың жұмыс істеп тұрған қатысушыларымен ынтымақтастықты нығайту және халықпен ағарту жұмыстарын жүргізу саласында оң нәтижелерге қол жеткізілді.

2019 жылдың қорытындысы бойынша бұқаралық ақпарат құралдарында тұтастай алғанда ӨКМ-ны іске асыру және ӨКМ Операторының жүргізіп жатқан жұмысы мәселелері бойынша 490 материал жарияланды, оның ішінде: теледидар материалдары – 165, интернет-басылымдардағы жарияланымдар – 247, баспа БАҚ-тағы жарияланымдар – 78.

2019 жылы ӨКМ Операторы Tengrinews.kz ақпараттық порталымен бірлесіп «Vпереработку» жобасын ұзартты. Осы жоба шеңберіндегі ақпараттық порталдың бөлімі Қазақстанның қайта өңдеу саласы, ағымдағы жағдай, перспективалар және ҚТҚ-ны бөлек жинауды насихаттау туралы фото және бейнематериалдарды қамтиды. Негізгі назар аймақтарда өз қызметін жүзеге асыратын кәсіпорындарға, автокомпоненттердің, қаптаманың және ЭҚҚ-ның қалдықтарын жинау және қайта өңдеумен айналысатын жаңа объектілердің пайда болуына аударылады. Жоба барысында 15 бейнематериал түсіріліп, 8 фоторепортаж және 9 жаңалық жарияланымы

дайындалды.

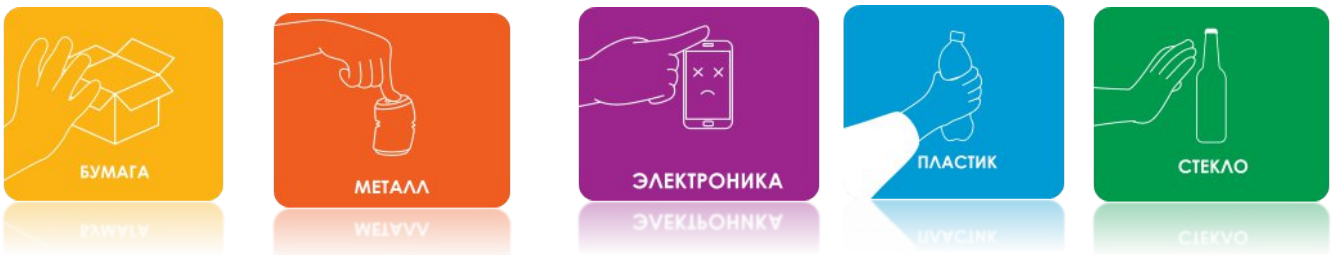

Коммерциялық емес «Трансшекаралық журналистика» жобасымен бірлесіп Қазақстандағы қалдықтарды қайта өңдеуге арналған бірқатар материалдар дайындалды. ӨКМ Операторы Discovery Channel шығарған «Қайта өңделген шикізаттан жасалған» ғылыми-көпшілік жобасын Қазақстан аумағында көрсету құқығын сатып алды.

Жоба әлемдегі қайта өңдеу саласының мүмкіндіктері, ескі, қажетсіз және лақтырылған заттардың екінші өмірді қалай алатыны туралы айтады.
Бұл бағдарлама алдымен жойылып, кейін жаңа, мүлде басқа сапада қайта туатын материалдардың таңғажайып өмірлік циклін көрсетеді.
Жоба «Хабар» телеарнасында көрсетілді.

Нұр-Сұлтан қаласының әкімдігімен бірлесіп Нұр-Сұлтан қаласында ҚТҚ-ны бөлек жинауды қолдау мақсатында «Сарыға таста» ақпараттық науқаны іске қосылды. Осы жоба шеңберінде аудиториямен қарапайымнан күрделіге дейін коммуникация құрылды.

«Сарыға таста» үндеуі бар жаңартылған сыртқы жарнама 20 билбордқа және 50 аялдама кешеніне орналастырылды. «Хан-Шатыр» СОО-да әлеуметтік роликтердің ротациясы және радио мен қоғамдық орындарда аудио жарнама іске қосылды.

Экологиялық білімді арттыру саласындағы қойылған міндеттерді орындау үшін ӨКМ Операторы халықаралық және қоғамдық ұйымдармен ынтымақтасады. Қорлар мектепке дейінгі жастағы балалардың, орта және жоғары оқу

орындарының оқушыларының үздіксіз экологиялық білімін дамыту саласындағы отандық және халықаралық тәжірибені әзірлеуге, зерделеуге, бейімдеуге және практикалық енгізуге мамандандырылған. 2019 жылы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі, Қазақстандағы БҰҰДБ және «Жас Ұлан» ҚБ-мен серіктестікте «Менің эко-өмір мектебім» жобасы іске қосылды.

Қазіргі уақытта жобаға ЮНИСЕФ,Ұлттық волонтерлік желі, Швеция және Финляндия елшіліктері қосылуда.

ҚТҚ-ны бөлек жинауды ілгерілетуге баса назар аудара отырып, экологиялық білім деңгейін арттыру жөніндегі жол картасына Нұр-Сұлтан қаласының, Петропавл қаласының, Қарағанды облысының (өңірлерде ҚТҚ-ны бөлек жинау инфрақұрылымы бар) оқу орындары енгізілді. 2019 жылы ҚТҚ-ны бөлек жинауды ілгерілету жөніндегі жобаға 125 білім беру ұйымы қатысты. Өткізілген интеграцияланған экологиялық сабақтардың саны -1230, акцияға қатысушыларды қамту - 120 000 бала және 20 000-ға жуық ата-ананы құрады. Нұр-Сұлтан қаласының № 67, № 66, №83, №77, № 53 мектеп-лицейлерінде, Теміртау және Қарағанды қалаларының мектептерінде 220-ға жуық интеграцияланған сабақ өткізілді. №77, №39, №95, №73 балабақшаларында ҚТҚ-ны бөлек жинау бойынша 50-ден астам ашық сабақ ұйымдастырылды.

Нұр-Сұлтан қаласының 120-ға жуық жеке балабақша тәрбиешілері балалармен және олардың ата-аналарымен жұмыс істеу кезінде балабақшалардың сабақ режимінде ҚТҚ-ны бөлек жинау дағдыларын енгізу негіздерімен таныстырылды. ҚР БҒМ сайтына жүктелген 35 білім беру ресурсы дайындалды, балалардың 46 жобасы бойынша жұмыс талданды. Мектептер мен колледждерде қайталама шикізатты жинау бойынша «Vпереработку» акциясы шеңберінде 95 065 кг пластик және қағаз, электр сынықтары қабылданды.

2019 жылы тұрғындармен ҚТҚ-ны бөлек жинауды насихаттау бойынша ақпараттық-ағарту жұмыстары шеңберінде мектеп волонтерлерімен бірлесіп елорданың тұрғын үй кешендерінде 67 шеберлік сыныбы өткізілді, университеттерде ҚТҚ-ны бөлек жинау бойынша көшпелі семинарлар ұйымдастырылды және қатты тұрмыстық қалдықтарды бөлек жинауды насихаттайтын аудиовизуалды өнім әзірленді.

«А-дан Я-ға дейінгі Кәдеге жарату» білім беру жобасы шеңберінде оқушыларға қайта өңдеу кәсіпорындарының қуаттары, сондай-ақ қайталама шикізат пен ескі автомобильдерді қабылдау пункттері көрсетіледі. 2019 жылы

Нұр-Сұлтан қаласының оқушыларының қоқыс өңдеу кешеніне барлығы 155 шығуы өткізілді.

Мектеп оқушыларына қатты тұрмыстық қалдықтарды сұрыптау сызығы көрсетіледі: әрі қарай өңдеу үшін жалпы қалдықтардан қайталама шикізаттың (пластик, шыны, қағаз, металл) әртүрлі түрлері қалай таңдалады; Олар қатты тұрмыстық қалдықтарды өңдеу технологияларын енгізіп, пиролиз және өндірістік цехтарды көрсетеді. Білім беру жобасының арқасында балалар қатты тұрмыстық қалдықтарды қоқыс жәшігінен қайта өңдеу зауытына, қайта өңделген материалдардан өнім шығаруға дейінгі «жолмен» жүруге мүмкіндік алды.

«Ерлік сандығы» жобасы іске қосылды, ол мектеп оқушыларының қайта өңделетін материалдарды кәдеге жарату үшін тапсырып, түскен қаражаттың бір бөлігін онкологиялық диспансердегі балаларға арналған ойыншықтарды сатып алуға жұмсайды.

Сондай-ақ 2019 жылы ӨКМ операторы «Recycling және К» ЖШС -мен бірлесіп, Eco Truck жобасын іске қосты. Жоба

«EcoTruck» жобасы – доңғалақтағы ҚТҚ-ны қайта өңдейтін шағын-зауыт.

Жобаның мақсаты – қазақстандықтарды өңдеу өнеркәсібі және оның мүмкіндіктерімен таныстыру.

2019 жылдың 24 қазанынан 10 желтоқсанына дейін «EcoTruck» оқушылар мен олардың ата-аналары арасында ҚТҚ-ны бөлек жинауды насихаттау мақсатында елорданың 29 білім беру мекемесінде болды.

Пакет? «Жоқ, рахмет!» акциясы.
Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі, ӨКМ, АЭОК және АЭС оператор арасында жасалған меморандум аясында «Атамекен» полиэтилен пакеттерін пайдалануд азайту және қаптаманың экологиялық таза түрлеріне біртіндеп көшу. Экологиялық бастаманы жүзеге асыру Бірқатар іс-шаралард қамтитын «Пакет? «Жоқ, рахмет!» кең ауқымд үгіт-насихат науқаны.

Назар аудару үшін қазақстандықтар шектен шығу мәселесіне полиэтилен пакеттерін пайдалану белгілі бұқаралық ақпара құралдарын тартты тұлғалар, блогерлер, пікір көшбасшылары: актер - Санжар Мәдиев, блогер - Жанел Бектемісова, тележүргізуші, продюсер – Ляйла Сұлтанқызы, актер, Вайнер – Мейржан Төребаев, блогер – Аминока, әнші Луина, блогер, PR маманы – Әлішер Елікбаев.

ӨКМ Операторы @recycle.kz парақшасында #Өз тартпаңды көрсет тақырыбында пакеттерге арналған конкурс ұйымдастырд Тартпа – қазақ тілінен аударғанда – жылжымалы жәшік. Халық арасында «тартпашка» бейімделген нұсқасы бекітілген. Онда біз әртүрлі заттарды, әсіресе полиэтилен пакеттерін сақтай аламыз.
Конкурстың мақсаты - халықтың экологиялық санасын ояту және полиэтилен пакеттерін пайдалануды азайту.

Экологиялық бастаманы ілгерілету шеңберінде Нұр-Сұлтан, Теміртау қалаларының барлық білім беру ұйымдарында «ӨКМ Операторы» ЖШС дайындаған полиэтилен пакеттерін пайдалануды қысқарту тақырыбындағы әлеуметтік бейнероликтер таратылды.

.

«Пакет? Жоқ! Рахмет!» бастамасын Республика халқы арасында кеңейту үшін «Менің эко өмір мектебім» конкурсы аясында Нұр-Сұлтан, Теміртау, Петропавл, Семей, Қарағанды қалаларында барлық білім беру ұйымдарының (300-ге жуық мектеп, 200 балабақша, 40 колледж), ата-аналар жұртшылығының қатысуымен бірқатар ауқымды акциялар ұйымдастырылды. Осы іс-шаралар шеңберінде эко-сөмкелерді тігу бойынша ұйымдармен белсенді жұмыс жүргізілді, полиэтилен пакеттерінен бас тартуды белсенді насихаттайтын педагогтарға, блогерлер мен вайнерлерге қолдау көрсетілді.

Тігілген барлық эко-сөмкелер акцияларға қатысушыларға берілді. «Пакет? Жоқ, рахмет!» экологиялық акциясы аясында өткізілетін іс-шаралар бұқаралық ақпарат құралдарында белсенді түрде жарияланды. #Birge #TazaQazaqstan экологиялық сенбілігі!

ӨКМ Операторы Қазақстан Республикасының Экология, геология және табиғи ресурстар министрі Мағзұм Мырзағалиевтің бастамасымен Нұр-Сұлтан маңындағы Қоянды су қоймасының жағалау аумағын тазарту бойынша #Birge #TazaQazaqstan экологиялық акциясын қолдады.

Акцияны Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Асқар Мамин, вице-премьер Жеңіс Қасымбек, Ұлттық экономика министрі Руслан Дәленов, Әділет министрі Марат Бекетаев, Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрі Роман Скляр, Мәдениет және спорт министрі Ақтоты Райымқұлова, Нұр-Сұлтан қаласының әкімі Алтай Көлгінов, Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісінің депутаты Зағипа Балиева да қолдады.

Акция өткізілетін жерде жинауға арналған арнайы бактар - сары және жасыл түстер орнатылды. Сары контейнерлерге қайта өңдеуге жататын қалдықтар, жасыл түстілерге - қалғандары салынды.

Су қоймасының аумағын тазарту бойынша #Birge #TazaQazaqstan акциясына Нұр-Сұлтанның 1,2 мыңнан астам тұрғыны қатысты.

Нәтижесінде белсенділер 10 тоннадан астам қатты тұрмыстық қалдықтар жинады.

Іс-шараның соңында экология министрі ластанған аумақтарды тазарту бойынша #Birge #TazaQazaqstan бүкілқазақстандық челленджін бастады. Экологиялық эстафета басқа өңірлердің тұрғындарына берілді.

Осылайша, 2019 жылы қалдықтармен жұмыс істеу мәселелері бойынша әртүрлі жас санаттарындағы азаматтардың хабардарлығын арттыруға бағытталған кешенді жұмыс жүргізілді.

Жалпы, өткен жыл ішінде Қазақстандағы қайта өңдеу саласының дамуында оң динамика байқалды. Салалық министрлік енгізген өтемақы тетігі «жасыл экономикаға» бірқатар инвестицияға айналды, бұл қажетті экологиялық инфрақұрылымның дамуына және ӨКМ-нің әсеріне ұшырайтын қалдықтарды жинау мен қайта өңдеу көлемін ұлғайтуға ықпал етті.

ӨКМ Операторын дамытудың маңызды бағыты сондай-ақ халықаралық ынтымақтастыққа (үздік тәжірибелерді енгізу), қайталама шикізатты жинаушы және қайта өңдеуші компанияларды ынталандыруға және жергілікті атқарушы органдармен және ҮЕҰ-мен тығыз өзара іс-қимыл жасай отырып, халықты экологиялық ағартуға бағдарлану болды.